

USTAWA

z dnia 4 kwietnia 1991 r.

o zmianie ustawy o Głównej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce — Instytucie Pamięci Narodowej.

Art. 1. W ustawie z dnia 6 kwietnia 1984 r. o Głównej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce — Instytucie Pamięci Narodowej (Dz. U. Nr 21, poz. 98) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) tytuł ustawy otrzymuje brzmienie: „o Głównej Komisji Badania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu — Instytucie Pamięci Narodowej”;
- 2) preambuła ustawy otrzymuje brzmienie:
„Mając na względzie zachowanie pamięci o ogromie ofiar, strat i szkód wojennych poniesionych przez Naród Polski w latach II wojny światowej i po jej zakończeniu, a także patriotyczne tradycje zmagañ Narodu Polskiego z okupantami, faszyzmem i komunizmem oraz obowiązek bezterminowego ścigania zbrodni przeciwko pokojowi, zbrodni wojennych i zbrodni przeciwko ludzkości — stanowi się, co następuje:”;
- 3) w art. 1 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Główną Komisję Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce — Instytut Pamięci Narodowej przekształca się w Główną Komisję Badania Zbrodni przeciw-

ko Narodowi Polskiemu — Instytut Pamięci Narodowej, zwaną w dalszych przepisach „Komisją”.”;

4) art. 2 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 2. 1. Do zadañ Komisji należy działalność śledcza, archiwalna i naukowo-badawcza w zakresie popełnionych na osobach narodowości polskiej lub obywatelach polskich innych narodowości:
- 1) zbrodni hitlerowskich,
  - 2) zbrodni stalinowskich,
  - 3) innych przestępstw stanowiących zbrodnie wojenne lub zbrodnie przeciwko ludzkości.
2. Zbrodnie wymienione w ust. 1 popełnione na innych osobach są przedmiotem działalności Komisji, jeżeli miały miejsce na terytorium Państwa Polskiego.”;

5) po art. 2 dodaje się art. 2a i 2b w brzmieniu:

- „Art. 2a. Zbrodniami stalinowskimi w rozumieniu ustawy są przestępstwa na szkodę jednostek lub grup ludności, popełnione w okresie do 31

grudnia 1956 r. przez władze państwa komunistycznego albo przez nie inspirowane lub tolerowane.

- Art. 2b. 1. Zbrodnie, o których mowa w art. 2, stanowiące według prawa międzynarodowego zbrodnie wojenne lub zbrodnie przeciwko ludzkości, nie ulegają przedawnieniu.
2. Zbrodniami przeciwko ludzkości są w szczególności zbrodnie ludobójstwa w rozumieniu Konwencji w sprawie zapobiegania i karania zbrodni ludobójstwa z dnia 9 grudnia 1948 r. (Dz. U. z 1952 r. Nr 2, poz. 9), a także inne poważne prześladowania z powodu przynależności osób prześladowanych do określonej grupy narodowościowej, politycznej, społecznej, rasowej lub religijnej, jeżeli dokonywane one są przez władze państwowe albo przez nie inspirowane lub tolerowane.
3. W stosunku do sprawców czynów, o których mowa w art. 2, nie stosuje się wydanych przed dniem 7 grudnia 1989 r. przepisów ustaw i dekrétów, które przewidują amnestię lub abolicję.”;
- 6) art. 3 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 3. 1. Do prowadzenia śledztw przez Komisję, w tym również do udzielania pomocy prawnej, w zakresie zbrodni, o których mowa w art. 2, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego. Termin określony w art. 263 tego Kodeksu nie ma zastosowania.
2. Śledztwa są prowadzone przez sędziów lub prokuratorów delegowanych do Komisji.
3. Organy wymiaru sprawiedliwości, prokuratury, organy i jednostki organizacyjne podległe Ministrowi Spraw Wewnętrznych oraz organy administracji rządowej i samorządu terytorialnego obowiązane są, każdy w zakresie swego działania, do udzielania pomocy Komisji w ujawnianiu, dokumentowaniu i wyjaśnianiu zbrodni, o których mowa w art. 2.”;

7) po art. 3 dodaje się art. 3a w brzmieniu:

- „Art. 3a. 1. Jeżeli istnieją podstawy do zastosowania art. 269 Kodeksu postępowania karnego, sprawę przekazuje się do dalszego prowadzenia właściwemu prokuratorowi.
2. W razie potrzeby wydania postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania lub o jego umorzeniu, sprawę przekazuje się właściwemu prokuratorowi. Na postanowienie prokuratora przysługuje zażalenie pokrzywdzonemu, jego pełnomocnikowi, a w razie śmierci, nieobecności w kraju lub choroby psychicznej pokrzywdzonego — także jego krewnemu w linii prostej, przysposabiającemu lub przysposobionemu, rodzeństwu oraz małżonkowi, jak również organizacji zrzeszającej osoby pokrzywdzone zbrodniami, o których mowa w art. 2.”;

8) art. 4 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 4. W zakresie działalności archiwalnej Komisja gromadzi, przechowuje, opracowuje i udostępnia dokumenty zbrodni, ukazujące prawdę o dramatycznych losach Narodu Polskiego i o poniesionych ofiarach i szkodach.”;

9) w art. 5 wyraz „hitlerowskich” zastępuje się wyrazami „o których mowa w art. 2”;

10) w art. 7 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

- „1. Komisja składa się z członków, których powołuje i odwołuje Przewodniczący Komisji spośród przedstawicieli nauki i muzeów martyrologii, wymiaru sprawiedliwości, prokuratury, organów i jednostek podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych, organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego, organizacji politycznych i społecznych, w tym zwłaszcza organizacji kombatanckich oraz organizacji zrzeszających osoby represjonowane.”

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*